

Samfelagið má taka ábyrgd av at øll fáa arbeiði

Broytingin, ið farin er — her hjá okkum. fram í okkara samfelag. hefur á mangan hátt sett størri krøv til einstaklingin.

Soleiðis at skilja, at samstundis, sum vit hava fingið tað lættari í flestu fornum enn undan farin ættarlið, so er samfelagið soleiðis háttá í dag, at hvør dagur setur stør penigalig krøv til einstaklingin.

Fyri bert fáum árum at siga, bar til at skapa sær sjálvum ein livihátt, ið veik almikið frá nútíðini.

Soleiðis sum tey um 40—50 ára aldur hugsa, hvussu bygðalívið var. Flestu hús høvdu kúgv, hæn, eplir og so fram vegis, og klæðini vórðu fyrri størsta partin virkað heima. Mangan var fátæksligt, og peningur so nær sum ókendur ímillum manna.

Arbeiðsloðið var heilt óðrvisi, ja ikki at líkna við nútíðina. Menninir vóru burtur, meðan konufólkini stevaðust heima við torv, hoyggj og mangt annað.

Tað er neyvnan nakar, ið ynskir gomlu fátæksligtu tíðina aftur.

Vit finga eitt nýtt samfelag, frá tí gamla fátæksliga til tað, sum vit nú hava, og sum vit kalla fyrri vælferðarsamfelagið.

Tað er einki breggj, um sagt verður, at vælferðin er ein av frukunum frá tí javnaðarpolitikki, ið ríkin ehvur verið kring heimin, og eisini

her hjá okkum.

Javnaðarpolitikkur er sprottin av arbeiðarørsluni, henda rørsla, ið breyt upp úr nýggjum, og broytti samfelagini fullkomiliga, soleiðis sum vit kenna tað.

Sigast kann, at samfelag okkara er væl útbyggt, bæði á tí almenna og á tí privata økinum.

Heimini hjá vanligu fólkinum hava nú hentleikar, ið vóru heilt ókendir fyri bert stuttari tíð síðani.

Øll henda vælferðin tykist at vera ein tørvur fyri øll.

Øll eiga sama rætt til vælferðina, øll eiga sama rætt til lívið, og eingin sleppur undan, øll verða drigin við inn í hesa kapping, um hann vil tað ella ikki.

Vælferðin setur stór krøv til okkum, vit seta stór krøv til samfelagið, men samfelagið setur so sanniliga stór krøv til hin einstaka. Hvønn mánað kemur samfelags rokningin, og um hon ikki verður góðin koma rentur oman á rentur. Hetta alt førir við sær, at peningur má koma inn í kassan hjá øllum fólkinum.

Vit eru ikki ókunnug við, at í londunum kring okkum er fyrri langari tíð ássannað, at um fólk ikki fáa loyvi at arbeiða, so mega tey hava pening á annan hátt, tey hava arbeiðsloysisskipan.

Hann ella hon, ið hevur havt, og støðugt

politisk viðmerk-ing

hevur fast arbeiði at fara til, hevur uttan iva tungt við at skilja tey fólk, ið einki hava fyrri hendurnar.

Arbeiðsstudningur er ein vónalig loysn, er og skal bert vera ein neyðloysn, og eigur at vera ein neyðloysn.

Tað er ólika betri, at peningurin, ið møguliga skal nýtast til arbeiðsloysisstudning, at hann í staðin verður nýttur til okkurt arbeiðsskapandi. Har, ið arbeiðt verður, skapast altíð eitt virði.

Arbeiði skapar eisini menniskjalig virði, tað vil siga, at tað kenna fólk seg at vera til gagn og nyttu í samfelagnum. Hesa kenslu hava vit øll fyrri neyðini at kenna av sonnum. Stutt kann sigast, at arbeiðsloysi er ein ólýðandi neyð, ið niðurbýtur alla sjálvsvirði í menniskjanum.

Tað er neyvnan nakað, ið elvir so stóra fólka-spillu sum arbeiðsloysi ger.

Hvat skulu vit vænta av einum ungdomi, til demis, ið eingin hevur brúk fyrri, einum ungdomi, ið ikki er brúk fyrri í samfelagnum. Tey kunnu lætt koma í andstöðu til alt og øll. Besta trygðin fyrri, at ikki

Jørgen Thomsen, lögtingsmaður

gerst brúk fyrri arbeiðsloysis studningi í Føroyum, er hon, at vit fáa eitt stýri, ið vil taka sær ábyrgdina av, at fólk fáa arbeiði.

Tað kann ikki góðtaka, at ikki samfelagið vil taka sær ábyrgdina fyrri, at øll fólk fáa høvi til at nýta síni evni og vilja til arbeiðis.

Um føroyingar ikki vera førir fyrri at rista av sær borgarliga stýrslagið, og vit í staðin fáa eitt stýrslag, ið metir arbeiði til øll at vera fyrstu treytina fyrri til fíggjarpolitikki, ið ríkin verður. So verða arbeiðarafeløgin væntandi noydd til at seta fram krøv, og vit fáa tað vónaligastu og uttan iva tað nógv dýrastu loysnina, og hon eitur arbeiðsstudningur.

Jørgen Thomsen

Jákup Lindenskov svarar Martini Kúrberg:

Ivist ikki í at sølan í ølklubb-unum er ólóglig

Fyrrverandi landsstýrismaðurin í »rúsdrekkamálum« sigur, at hann fleiri ferðir heitti á fútan um at kanna viðurskiptini við ølklubbum

Eru ølklubbarnir lógligir? Hesin spurningurin er ofta settur, og kanska líka ofta svaraður — av ymiskum — og á ymiskan hátt.

I einum av føroysku bløðunum tekur Martin Kúrberg henda spurning upp aftur. Hann spyr Jákup Lindenskov: Er tað lógligt í hesum ymisku klubbunum at selja sterkt øl, snapsar?

— I rúsdrekkalógini stendur greitt, at tað er ólógligt við allari sølu og útskeinking av rúsandilgi. Øll vinna av rúsdrekka er sostatt sambært rúsdrekkalógini bannað, sigur Jákup Lindenskov.

— At selja av sterkum í klubbunum er ólóglig havi eg ongantið ivast í. Sum landsstýrismaður heitti eg mangar ferðir á fútan um at kanna ølklubbarnar, men eg fekk frá honum bert undanfærslur. Eg haldi, at myndugleikarnir høvdu lyndið til at seta kikanin fyrri blinda eygað.

Tað er demoraliserandi, at vanligt praksis als ikki svarar til eina galdandi lóg. So leingi ein lóg er galdandi skal hon haldast. Tað kann ikki vera beint, at ein broytir lógina, tí hon ikki verður hildin.

Er núverandi rúsdrekkalóg tíðarhósandi?

— Nei! Tað haldi eg ikki. Eg legði sjálvur uppskot fram um at broyta rúsdrekkalógina í 1973.

var, at tað almenna stigvist byggir upp sína egnu EDV skipan, har hvørt øki innan tað almenna hevur egnar datasentralar, sum hvør sær einans hýsa teim upplýsingum, ið tørvur er á fyrri at loysa eina ávísu almenna uppgávu, eitt nú innkreiving av skatti.

Lítið kannað

Sum nevnt hevur skattanevndin bert havt ein fund um hetta týðningarmikka mál. Hesin vardi í fimm korter og gav als ikki høvi til at kanna teysjónarmið um annan innkreivingarhátt og aðra EDV skipan, sum javnaðarflokkurin visti á undir 1. viðgerð. Hesi sjónarmið eru í stuttum nevnd í hesum minnilutaáliti. Ut frá hesum setur umboð javna-

Hetta uppskot fall við eini fólkaatkvøðu. Hetta visti, at Føroya fólk ikki vildi broyta rúsdrekkalógina. Um tað var meiriluti í fólkinum at broyta eina lóg sum rúsdrekkalógina, so átti hon sjálvsagt at verið broytt.

Um rúsdrekkalógin 1973 varð samtykt, og lógin broytt samsvarandi, sluppu vit m.a. undan fjakutu brennivinslýsingunum í føroysku bløðunum, sum eru ólógligar samb. føroyska lóggávu.

Men hesar hevur Føroya Rættur góðtikið!

— So er — men fyrri mær sá út, sum um alkoholkapitalurin hevði meira at siga, enn tað at verja tey, sum liða undir skaðiligu avleiðingunum, sum koma av alkoholmisbrúki, sigur Jákup Lindenskov.

— Orsøkin til, at vit hava eina lóg, er at verja móti hesum vanda. Serliga skulu vit verja uppvaksandi ættarliðið. Hetta er eins nógv ein miðjøløg sum nakað annað. Men hervið er ikki sagt, at vit ikki kunnu og eiga at gera hósandi lógarbrotyingar. Sum sagt: ikki tí lógin nú ikki verður hildin, men tí ávisar brotyingar høvdu tánt sakini betri, m.a. tá vit hugsa um tað nógv øktu ferðingina ímillum londini, endar Jákup Lindenskov.

aðarfloksins fram soljóðandi uppskot til samtyktar:

»Løgtingið samtykkir at málið verður sent skattanevndini til viðari viðgerð har m.a. verða kannaðar slíkar loysnir, sum tær, ið javnaðarflokkurin hevur vist á, og sum eru grundaðar á tey tilmæli, sum finnast í frágreiðing frá Informationsbólkunum sum varð latin landsstýringinum í februar 1979.«

Kasta ikki kavablok eftir bilum.

Framhald av síðu 2

nevndini hevði tað hjá sær og kom við tí burtur úr taskuni.

eisini kann verða nevnt, at sambært fylgisskjøluni til fíggjarlógina verður longu arbeiði við hesum máli uttan nakra heimild frá løgtinginum. Hetta kemur týðiliga til sjóndar á síðunum 24, 25 og 26 í fylgisskjølunum. Á síðu 24 stendur millum annað: »Uppstilling yvir útveikslur til útveikslingsarbeiði í tíðarskeiðnum frá 01.11.82 til 31.03.83.«

Politiskt óreiðuligt

Sostatt er sannleikin helst tann, at lógarsmiðið longu var liðugt, áðrenn hetta uppskoti til samtyktar varð framlagt. Arbeiðið hevur verið í fleiri mánaðir við hesi samtíðarskattaskipan — og fyrri eina stóra upphædd — alt uttan løgtingsins vitan og heimild.

Hetta metir umboð javnaðarfloksins at vera politiskt óreiðuligt og heldur tað vera í so grovt, at ein landsstýrismaður ber seg so rangvørgt at, tá hann fær seg til at festa slíkt á blað og seta sitt navn undir. Var alt hetta ein framfærsla av tí lættara slagnum, høvdu fólk helst stuttleika sær óført, men tíverri er tað eitt álvarsmál, ið fær hesa ófatuliga viðferð, sum er ein blandingur av skemti, trøllsligum tølum, óálitandi upplýsingum og myrka-spæli har hetta hoga og aldagamla tingføroyinga verður hildið fyrri tað turra spott, við tað at álvarsmál verða framlögð og viðgjørð uppá kvamsvis.

Hóast hetta, fer javnaðarflokkurin kortini at viðgerða hetta mál við tí álvara, sum málið hevur uppiðorið, og tí vil umboð javnaðarfloksins vísa á aðra gongda leið — eina leið har dentur verður

lagdur á trygdina, á fíggjarligu fyriminarnar hjá tí almenna og á at finna ta mest praktisku og best hósandi loysnina fyrri allar partar.

Vandi at miðsavna

Undir umrøðuni av málunum visti fram-søgumaður javnaðarfloksins á tann vanda, sum stendst av, at allir EDV upplýsingar verða miðsavnaðir á einum stovni. Og hetta er galdandi uttan mun til, um stovnurin er privatur ella almennur.

Umboð javnaðarfloksins kann lýsa henda vanda við einum dømi. Lat okkum siga at tveir stovnar koyra á somu EDV tølum og lutvist hava EDV skipan felags, so kann ein á øðrum stovninum, ið hevur atgongd til EDV terminalarnar á hesum stovni, bert við tí kenna kodu á hinum stovninum, fáa allar teir

upplýsingar til vega, ið annars skuldi verið duldur. Umboð javnaðarfloksins heldur seg hava varhugan av at longu nú ber til at misbrúka upplýsingar frá landsfólkayvirlitinum.

Hvørt øki sin data-sentral

Sum áður nevnt kann umboð javnaðarfloksins taka undir við høvuðsreglu 1, 3, 4, 5 og 7 og somuleiðis við høvuðsreglu 6 soleiðis sum henda er broytt í álitinum. Men við tað at høvuðsregla 2 er av so avgjörðum og stórum týðningi, má umboð javnaðarfloksins koma til ta niðurstøðu, at mæla løgtinginum frá at samtykkja uppskotið nú.

Umboð javnaðarfloksins vil minna á, at flokkurin undir umrøðuni av hesum máli visti til altíð frá Informationsbólkunum, har niðurstøðan